

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АГЕНЦІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Журналістика»

Спеціальність С7 «Журналістика»

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від «18» грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Агенційна журналістика
Викладач (і)	Шотурма Наталія Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики
Контактний телефон викладача	+380977695896
E-mail викладача	nataliia.shoturma@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/797c77f7799b3e255431
Консультації	Вт. 13.30-15.00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предмет дисципліни «Агенційна журналістика» покликаний формувати теоретичну та прикладну бази фахівця, який має розуміти специфіку роботи інформаційних агентств як першоджерел новин, де формат повідомлення — це чітко структурований, оперативний та об'єктивний тип медіатексту, що створюється за суворими професійними стандартами та розрахований на подальше використання іншими засобами масової комунікації.

Головне завдання курсу - ознайомити студентів із основними етапами становлення і розвитку інформаційних агентств, їх роллю і місцем у процесах глобалізації сучасного інформаційного простору; надати базові відомості про жанри новинної журналістики, специфіку їх побудови та функціонування в межах інформаційних потоків; з'ясувати особливості професійної діяльності журналіста в інформаційному агентстві, зокрема етичні стандарти та технічні вимоги до роботи в режимі реального часу; навчити майбутніх фахівців ефективно опрацьовувати великі новинні масиви, виокремлюючи ключові інфоприводи та верифікуючи джерела, редагувати матеріали інформаційних агентств, професійно адаптуючи їх до потреб та запитів конкретної потенційної аудиторії; забезпечити ґрунтовне засвоєння студентами принципів побудови повідомлень провідних світових та вітчизняних інформаційних агентств, зокрема структури «перевернутої піраміди» та жорсткої прив'язки до фактів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Агенційна журналістика» є комплексне вивчення інформаційно-технологічних засад розвитку й діяльності інформаційних агентств, аналіз їхнього історичного досвіду, місця та стратегічної ролі у вітчизняному та світовому медіапросторі.

Курс спрямований на опанування студентами методики роботи з масштабними новинними масивами, формування практичних навичок оперативного створення професійних текстів та засвоєння ключових стандартів і вимог до написання повідомлень для агентств. Важливою складовою мети є розкриття жанрового потенціалу новинної журналістики та підготовка фахівця, здатного ефективно працювати в умовах високодинамічного інформаційного ринку.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК 01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК 03. Здатність створювати медіапродукт.

СК 07. Здатність застосовувати міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності.

Програмні результати навчання

ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР 05. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для вирішення професійних завдань.

ПР 08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, про які бракує знань, і розкривати способи їх здобуття.

ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням обов'язкових джерел інформації.

ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

ПР 17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

ПР 19. Застосовувати міжнародні журналістські стандарти та принципи журналістської етики на різних етапах діяльності

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	Журналістика	4	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Роль новинної журналістики у розвитку інформаційного суспільства. Поняття про інформаційне суспільство як індустрію образів і знань. П'ять інформаційних революцій та трансформація функцій журналіста в роль «навігатора» інформаційних потоків. Роботизація новинних стрічок та віртуалізація виробничих циклів агентства	2	4	12
Тема 2. Світові інформаційні агентства: генезис та стратегії. Передумови виникнення (Гавас, Вольф, Рейтер, Associated Press). Аналіз монополізації ринку: угода 1870 року про розподіл зон впливу. Сучасні бізнес-моделі: Bloomberg, Reuters, AFP, Сінхуа.	2	4	12
Тема 3. Формування досвіду українських інформагентств. Історія від перших пресових бюро до діяльності Укрінформу. Порівняння моделей державних (Укрінформ) та приватних (УНІАН, Інтерфакс-Україна) агентств. Регіональна агенційна мережа України.	2	4	12
Тема 4. Технологічні стандарти агенційного контенту. Архітектоніка повідомлення: слаглайн, дейтлайн, хедлайн, лід, сублід, бекграунд. Специфіка «телеграфного стилю» та жорсткі вимоги до нейтральності. Правило «перевернутої піраміди» у швидкісному виробництві	2	4	12
Тема 5. Жанрова специфіка та диверсифікація продуктів. Інформаційні жанри: флеш, факт, розширене повідомлення. Видозміна класичних жанрів: портрет-довідка, бліц-портрет, фінансово-статистичні довідки. Використання ШІ для автоматизації написання фінансових та спортивних новин.	2	4	12
Загальна	10	20	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Поточне тестування та самостійна робота - 55 балів. Контрольна робота – 15 балів. Підсумкова практична (творча) робота (залік) – 30 балів. Загальна кількість – 100 балів.</p> <table border="1" data-bbox="539 405 1417 1003"> <thead> <tr> <th>Оцінка в балах</th> <th>Оцінка національній шкалі</th> <th>Оцінка за шкалою ECTS</th> <th>Оцінка за залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>відмінно</td> <td>A</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td rowspan="3">добре</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>задовільно</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26-49</td> <td>незадовільно (з можливістю повторного складання)</td> <td>FX</td> <td rowspan="2">незараховано</td> </tr> <tr> <td>1-25</td> <td>незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table>	Оцінка в балах	Оцінка національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік	90-100	відмінно	A	зараховано	80-89	добре	B	70-79	C	60-69	D	50-59	задовільно	E	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Оцінка в балах	Оцінка національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік																							
90-100	відмінно	A	зараховано																							
80-89	добре	B																								
70-79		C																								
60-69		D																								
50-59	задовільно	E																								
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано																							
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F																								
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Письмовий контроль у вигляді модульної контрольної роботи, виконання індивідуальних завдань, реферату, тестування. Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни. Створення та проведення комунікаційної кампанії в інтернет-середовищі.</p>																									
<p>Практичні заняття</p>	<p>Відвідування та активна участь студентів у роботі практичних занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. На практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p>																									

	<p>Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізовано презентацією (обсягом 15-20 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі: візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності.</p> <p>Робота на практичному занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) змісту питань планів практичних занять. Для цього необхідно готувати конспекти практичних занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей; 2) індивідуальної роботи; 3) підсумкової контрольної роботи.
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю (залік) Форма здачі (комбінована).</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності регулюється Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (http://surl.li/dhrfg) та Кодексом честі університету (http://surl.li/emngl).</p> <p>Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями. Спілкування з викладачами здійснюється під час консультаційних годин (або за попереднім погодженням із викладачем). Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).</p> <p>Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями.</p>
Відвідування занять	<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Відвідування лекцій та практичних занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування)</p>

	навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.
Неформальна освіта	Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни.

8. Рекомендована література

Основна література

1. Аньєс І. Підручник із журналістики : Пишемо для газет. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2013. 544 с.
2. Біяк О. Діяльність світових інформаційно-аналітичних агентств у міжнародному інформаційному просторі. *Молодий учений*. 2016. № 12 (39). С. 181–185.
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика : стандарти якості журналістської практики : навч. посіб. Київ : Академія Української Преси : Центр Вільної Преси, 2004. 262 с.
4. Вайшенберг З. Новинна журналістика : навч. посіб. / за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, 2004. 262 с.
5. Зарубіжні мас-медіа : виникнення, особливості функціонування, основні тенденції розвитку (XVII–XX ст.) / І. В. Срібняк, М. Г. Палієнко. Київ : Науково-дослідний центр орієнталістики ім. Омеляна Пріцака, 2011. 152 с.
6. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / В. Шнайдер, П.-Й. Рауе ; пер. з нім. В. Климченко ; за заг. ред. В. Іванова. Київ : Центр Вільної Преси : Академія Української Преси, 2014. 358 с.
7. Саприкін О. Сучасні інформаційні агентства : підручник. Київ : НАКККіМ, 2014. 392 с.
8. Срібняк І. В., Палієнко М. Г. Британська преса і журналістика в XVII–XX ст. Київ, 2005. 26 с.
9. Срібняк І. Інформаційна агенція «Рейтер»: виникнення, особливості розвитку, сучасний стан. *Літературний процес: методологія, імена, тенденції*. 2014. № 3. С. 65–69.
10. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 407 с.

11. Сучасна агенційна журналістика : довідник для студентів / упоряд. В. Я. Миронченко. Київ : Інститут журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка, 2010. 148 с.

Допоміжна література

1. Ботьц Н. Абетка медіа / пер. з нім. В. Климченка ; за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси : Центр вільної преси, 2015. 177 с.
2. Гарматій О. Діяльність провідних інформаційних агентств на телевізійних ринках як складова глобальних інформаційно-комунікаційних процесів. *Теле- та радіожурналістика*. 2016. № 15. С. 3–8.
3. Гід журналіста : зб. навч. матеріалів. Київ, 2003. 124 с.
4. Голуб О. Медіакомпас: путівник професійного журналіста : практ. посіб. Київ : ТОВ «Софія-А», 2016. 184 с.
5. Дацків І., Гринчишин А. Інформаційно-аналітична діяльність світових інформаційних агентств. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2016. Вип. 4 (04). С. 25–29.
6. Денисенко В. Майбутнє ЗМІ — за мультимедійністю: Чому газетам не треба боятися інтернету. *День*. 2005. 20 квіт. (№ 70). С. 8.
7. Дмитрів Л. Якість текстового контенту сайту з погляду редактора. *Вісник Книжкової палати*. 2014. № 9. С. 10–12.
8. Женченко М. І. Новітні редакторські професії в умовах конвергенції та мультимедіатизації ЗМІ. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2012. Т. 49. С. 142–146.
9. Жиленко І. Р., Трубачова О. О. Особливості подачі новин інформаційними агентствами Рейтер, ІТАР-ТАРС, УКРІНФОРМ. Сімферополь, 2011. Т. 24 (63), № 4, ч. 1. С. 409–414.
10. Йоганнес Л. Інвестигативний пошук / пер. з нім. А. Баканова, В. Климченка ; за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія української преси : Центр вільної преси, 2017. 266 с.
11. Каверіна А. С. Ключові тенденції в українському медіапросторі. *Молодий вчений*. 2015. № 10 (25). С. 200–204.
12. Каверіна А. С. Медіаконвергенція як новий етап розвитку ЗМІ. *Сучасні тенденції розвитку суспільних наук : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 26–27 груд. 2014 р.)*. Львів : Львівська фундація суспільних наук, 2014. С. 51–55.
13. Кашуба Г. Українські інтернет-видання: комунікативно лінгвістичні та правові аспекти. *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*. 2004. Вип. 25. С. 474–480.
14. Климнюк Т. А. “Reuters” — провідне інформаційне агентство світу. *Науковий вісник Волинського нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. 2010. № 21. С. 115–118.
15. Михайлов А. І. Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» : буклет. Київ : Укркоопреклама, 2003. 28 с.
16. Недопитанський М. І., Карась М. А., Ільченко В. І. Уроки з журналістської практики : практ. посіб. Київ : Україна молода, 2010. 120 с.

17. Носке Г. Журналістика: що треба знати та вміти. Київ : Центр вільної преси, 2017. 312 с.
18. Посібник з верифікації / за ред. К. Сільвермана ; пер. та адапт. В. Білоусов. URL: http://verificationhandbook.com/downloads/verification.handbook_ua.pdf
19. Про інформаційні агентства : Закон України від 28 лют. 1995 р. № 74/95-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/74/95-вр>
20. Про інформацію : Закон України від 02 жовт. 1992 р. № 2657-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
21. Рус-Моль Ш. Журналістика : посібник / пер. з нім. В. Климченко ; наук. ред. В. Іванов. Київ : Академія української преси : Центр вільної преси, 2013. 343 с.
22. Скуртул Г. Українські мережеві інформаційні агентства в умовах медіаконвергенції. *Обрії друкарства*. 2018. № 1 (6). С. 201–208.
23. Супруненко С. І. Історія виникнення та розвитку інформаційних агентств. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vdakk/2009_2/23.html
24. Федорчук А. Особливості створення інформаційних ресурсів на основі традиційних та електронних ЗМІ. *Бібліотечний вісник*. 2009. № 4. С. 21–25.
25. Фоменко В. К. Основні етапи виходу інформаційного агентства Укрінформ на ринок економічних новин (1990–2010). *Вісник ХНУ. Серія: Соціальні комунікації*. 2010. № 903. С. 89–94.
26. Фоменко В. Укрінформ: на шляху від об'єкта до суб'єкта світового новинного простору. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Соціальні комунікації*. 2016. № 10. С. 54–59.
27. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики : підручник-практикум. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2004. 129 с.
28. Reuters Handbook of Journalism. London, 2008. 535 p. URL: http://handbook.reuters.com/index.php/Main_Page

Інформаційні ресурси

1. Афанасьєва К. О. Правове врегулювання діяльності Інтернет-ЗМІ. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/>.
2. Василенко М. К. Функціонування групи інформаційних жанрів пресової журналістики в сучасних соціально-економічних умовах. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1038>.
3. Коцарев О. О. Інтернет-сайти: функціонально-змістова типологія. URL: http://www-philology.univer.kharkov.ua/katedras/prof_sites/kotsarev/kots_article_3.pdf.
4. Потятиник Б. В. Мережева журналістика: Нариси. URL: http://www.lnu.edu.ua/mediaeco/borys/internet_journ.htm.
5. Reuters Institute Digital News Report 2025. URL: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2025>. Аналіз глобальних трендів споживання новин та ролі інформантств у боротьбі з дезінформацією.

6. AI in the Newsroom: Global Survey 2025. URL: <https://www.journalism.org/reports/ai-news-2025>. Дослідження впровадження алгоритмів автоматичного написання новин у провідних світових агентствах (Reuters, AP, Bloomberg).
7. Journalism, Media, and Technology Trends and Predictions 2026. URL: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/journalism-media-and-technology-trends-and-predictions-2026>. Прогнози розвитку медіаринку, зокрема щодо «роботизації» новинних потоків та інтерактивних форматів .
8. UNESCO Guidelines for AI in Journalism 2025. URL: <https://www.unesco.org/en/communication-information/ai-journalism-guidelines>. Оновлені етичні стандарти використання генеративного ШІ під час створення агенційного контенту.
9. IFCN (International Fact-Checking Network) Annual Report 2025. URL: <https://www.poynter.org/ifcn/>. Звіт про новітні технології верифікації мультимедійного контенту для інформаційних служб.
10. Associated Press (AP): <https://apnews.com>
11. Reuters: <https://www.reuters.com>
12. Agence France-Presse (AFP): <https://www.afp.com>
13. Укрінформ: <https://www.ukrinform.ua>
14. УНІАН: <https://www.unian.net>

Наталія Шотурма,
доцент кафедри журналістики